

1. Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset ja avustuksen hakeminen

1a) Ovatko luonnoksen mukaiset avustuksen myöntämisen edellytykset selkeät ja perustellut (asetusluonnoksen 1-3 §)?

Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Essote) esittää, että asetuksesta poistetaan 3 §:n kohta *”Maakuntaperusteisesta aluejaosta voidaan poiketa, jos sille on erityinen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyvä perusteltu syy”*.

Essoten näkemyksen mukaan lähtökohtana on hallitusohjelman 18 maakuntaa. Sote-maakunta on yhtenevä maakuntajakoon perustuvan maakunnan kanssa. Ainoa poikkeus voi olla Uudenmaan maakunta, jota koskevasta erityisasemasta ja -selvityksestä on maininta hallitusohjelmassa.

Essote toteaa, että 3 § 2 momentin 1-kohdassa tarkoitettuna yhteenlaskettuna asukaslukuna 70 % olisi riittävä kattamaan maakunnallisten kehittämishankkeiden edustavuuden väestömäärän ja -rakenteen suhteen.

b) Onko luonnoksessa esitetty avustuksen myöntämisen edellytyksiä ja hakemista koskeva sääntely muutoin toimivaa?

2. Valtionavustuksen enimmäismäärää koskeva sääntely

2a) Onko asetusluonnoksen 4 §:n mukainen avustuksen enimmäismääriä koskeva sääntely selkeää ja perusteltua?

2b) Onko 4§:n 2 momentin mukaiset maakuntien hankekokonaisuuksien enimmäismäärät määritelty onnistuneesti? Onko sääntely muutoin toimivaa?

Etelä-Savon maakunnan näkökulmasta rahoituksen enimmäismäärästä säädettäessä tulisi huomioida paremmin alueelliset erityispiirteet, kuten väestön sairastavuus ja yhdyskuntarakenne. Erityisesti, kun rahoitetaan peruspalvelujen kehittämistä, sairastavuudella ja hajaantuneella yhdyskuntarakenteella sekä harvalla asutuksella on merkittävä vaikutus palvelutuotantoon ja sitä kautta kustannuksiin. Etelä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän näkemyksen mukaan Etelä-Savon maakunta voisi toimia pilottina rahoituksen sairastavuusperusteisessa kohdentamisessa.

3. Muut kommentit

3a) Onko asetusluonnoksen sääntelyssä muutoin kommentoitavaa?

3b) Mitä muita mahdollisia seikkoja asetuksen jatkovalmistelussa tulisi ottaa huomioon?

Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän yhdeksän jäsenkuntaa pitivät 31.10.2019 kuntakokouksen, jossa oli esillä maan hallituksen sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen uudistuksen valmistelu Etelä-Savon maakunnassa. Kuntakokouksen julkilausuman perusteella Essote-kuntayhtymän hallitus antaa 7.11.2019 antaa vastauksensa sosiaali- ja terveysministeriölle Etelä-Savon maakunnan sote-, terveys- ja pelastuspalvelujen uudistuksen valmistelusta, jotka vastaavat maan hallituksen sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistusta koskevan luvun mukaisia linjauksia.

Hallitus päättää, että kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien asettamat ensisijaiset tavoitteet uudistuksen valmistelussa Etelä-Savon maakunnassa ovat:

1. Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen uudistuksen valmistelu tehdään voimassa olevan maakuntajaon mukaisesti Etelä-Savon maakunnan koko alueen kattavana kokonaisuutena niin, että mukana ovat Etelä-Savon ja Itä-Savon sote-kuntayhtymät/sairaanhoidopiirit sekä sote-peruspalvelunsa itse järjestävät kunnat.
 - Sipilän hallituksen aikana tehdyssä toimeenpanelevassa maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa saavutettiin valmius aloittaa koko maakunnan kattavan itsehallinnollisen sote-/pelastusorganisaation toiminta näiden palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa.
 - Sote-maakuntajako ja hallinnollinen maakuntajako ovat yhteneväiset eikä niitä voida tarkastella erillään. Keskeisten alueellisten hallintojakojen muutokset vaativat kokonaistarkastelua ja niistä päättäminen tehdään lainsäädännön mukaisesti ja niiden edellyttämillä päätöksentekotasolla.
 - Maakunnan kahden sairaanhoidopiirin sekä Mikkelin keskussairaalan ja Savonlinnan keskussairaalan pohjalle perustetut sote-kuntayhtymät toiminnallaan tarjoavat vahvan perusteen sille, että Etelä-Savon maakunta on yksi hallitusohjelmassa tarkoitetusta 18 maakunnasta. Maakunta järjestää alueellaan itsehallinnollisesti sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelunsa. Maan hallituksen tavoite ja kehittämisrahoitus tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusten kehittämiseksi tukee sote-integraation kehitystä maakunnassa.
2. Sote-uudistuksen valmistelu Etelä-Savon maakunnassa vahvistaa osaltaan KYS-erityisvastuualueen eheyttä erityispalveluissa. Maan itäisen osan kehityksen kannalta on erittäin tärkeää, että KYS-erityisvastuualue on yksi viidestä erityisvastuualueesta hallitusohjelman mukaisesti ja sen eheys varmistetaan.
 - Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon maakuntien yhteistoiminta-alueella voidaan asteittain siirtyä aiempaa vahvempaan yhteiseen toimintaan erityispalveluissa, joista laajin on erikoissairaanhoido. Vaalijalan kuntayhtymän palvelut liittyvät myös osaksi KYS-erityisvastuualueen erityispalvelujen valmistelua niin, että valmisteluvastuu on Etelä-Savon maakunnalla.
 - KYS-erityisvastuualueen/yhteistoiminta-alueen erityispalvelujen kokonaistarkastelu ja kehittäminen on syytä aloittaa ensitilassa.
 - Erityisvastuualueen eheydellä on suuri merkitys Itä-Suomen yliopiston lääketieteellisesti ja terveystieteellisesti painottuneen koulutuksen ja tutkimuksen kehitykselle, samoin kuin alueen ammattikorkeakouluille ja ammatillisen koulutukselle.
 - Vastaavasti ratkaisut, jotka heikentävät Etelä-Savon maakunnan eheyttä ja edellytyksiä toimia itsehallinnollisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä, voivat johtaa maakunnan alueen jakaantumiseen niin, että tapahtuu myös alueiden siirtymistä erityisvastuualueelta toiselle. Muutokset heikentävät KYS-erityisvastuualueen eheyttä ja toimintaedellytyksiä.

Kuntayhtymänhallitus esittää jäsenkunnilleen, että jäsenkuntien hallitukset tekevät asiassa saman sisältöiset päätökset tämän päätöksen mukaisesti.